

Årsskrift 2015

FRIE GRUNDTVIGSKE

**FORENINGEN AF GRUNDTVIGSKE
VALG- OG FRIMENIGHEDER**

www.friegrundtvigske.dk

Indhold:

Rødning Frimenighed – en præsentation	s.3
Program for årsmødet 2015	s.11
Højskolekursus i Rødning	s.12
Nyt	s.13
Indkaldelse til generalforsamling	s.15
Hvad er i grunden det grundtvigske? Af Kim Arne Pedersen	s.16
Regnskab for 2014	s.22
Regnskab for orlovskassen 2014	s.23
Fortegnelse over de grundtvigske valg- og frimenigheder i Danmark	s.24

www.friegrundtvigske.dk

Brug foreningens hjemmeside, når du har brug for at hente information om ansættelser, menigheder, jura, arrangementer m.m.

Hjemmesiden rummer mange nyttige informationer. Du vil kunne finde svar på mange af de spørgsmål, som ellers bliver rettet til vores formand, og mange nyttige links. Husk at gøre opmærksom på, hvis der er noget, du mangler på hjemmesiden.

Rødning Frimenighed

Den 20. januar i år ønskede vi Hans Sveistrup tillykke med 200 års dagen. Uden ham ville Rødning Frimenighed højst sandsynlig ikke have eksisteret, men det gør den og i bedste velgående.

Sveistrup tilhørte den gruppe af studenter, som efter en henvendelse til Steen Steensen Blicher blev anledning til de såkaldte Himmelbjergfester. Som præst i Nørup fra 1840 traf han bl.a. Vilhelm Birkedal og Peder Larsen Skræppenborg og derigennem det grundtvigske syn, som han arbejdede for i mange år både kirkeligt og folkeligt.

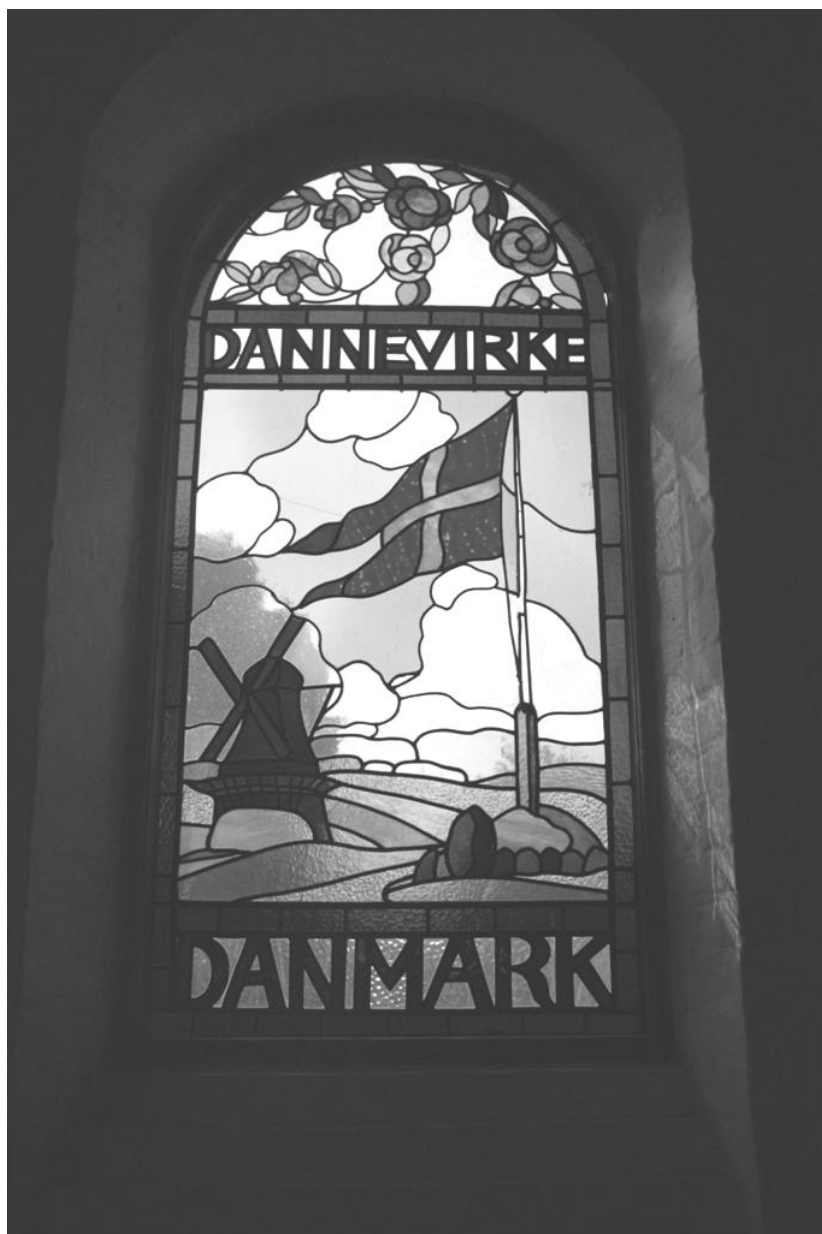
I 1861 blev han opfordret til at søge kaldet i Rødning og Skrave sogne, søgte og fik det som provstiets første grundtvigske præst. I Rødning kom han i nær kontakt med højskolelivet på Rødning Højskole, verdens ældste, oprettet i 1844. Hans Sveistrup og forstander Ludvig Schrøder begyndte at afholde grundlovsmøder i præstegårdshaven. Efter nederlaget i 1864 blev møderne flyttet nord for Kongeåen til Skibelund Krat, og i 1867 blev Sveistrup, efter pres fra de preussiske myndigheder, afsat som præst i Rødning; han kunne og ville ikke aflægge troskabsed til den preussiske konge. Sveistrup blev dog boende i Rødning Tre år senere blev han præst i Vejen-Læborg (nord for

Kongeåen) og bevarede herfra sin nære tilknytning til vennerne syd for Kongeåen, blandt dem var Cornelius Appel. Sammen havde de holdt ugentlige møder, som nemt kunne samle op til firehundrede deltagere. Dertil kom søndagsforsamlinger, dels i storstuen på Bejstrupgård hos H. D. Kloppenborg og dels på højskolen. Egentlige gudstjenester med dåb og nadver måtte **afholdes i "udlandet", dvs. i Vejen eller Kalvslund. Møderne blev nu en stadig større torn i øjet på de tyske myndigheder.** Og i sommeren 1874 bekendtgjorde de, at ingen dansk præst måtte tale ved gudstjenstlige forsamlinger. Og hvad blev resultatet? - At man den 12. juni 1874 ved et møde på højskolen besluttede at oprette Rødding Frimenighed med Cornelius Appel som præst. Ordinationen fandt sted den 30. juli på Askov Højskole.

Læs her Ingeborg Appels beskrivelse af ordinationen på Askov Højskole (Ingeborg Appel var datter af Askov Højskoles forstanderpar Ludvig og Charlotte Schrøder og oplevede det som 6-årig.)

"I juli måned 1874 mærkede vi børn, at der snart ville ske noget enestående på skolen. Far (Ludvig Schrøder) havde været til møde i Århus og kom hjem derfra med Cornelius Appel fra Rødding. De forhandlede meget ivrigt med pastor Svejstrup og Nutzhorn om noget de kaldte "ordination", et gådefuldt ord for os børn. Nogle dage senere kom Appel med sin ældste søn og svigerdatter, de skulle se noget, som var sendt i en kasse, adresseret til far. Vi børn kiggede nysgerrigt til under udpakningen. Og frem kom et stort sølvbæger og en lille sølvtallerken, lignende den, der stod på alterbordet i Vejen kirke. Det var en "Gave fra Venner i Kongeriget til Frimenigheden i Rødding". Men Appel måtte først få den derned den 30. juli.

Da denne dag nærmede sig, var der stor travlhed på skolen. Mor og far strålede af glæde. Gymnastiksalens vægge dækkedes med grønt. Guirlander blev bundet og hængt op i buerne. På den østre gavlvæg blev det store, smukke billede af "Den sextinske Madonna" anbragt, indfattet af en blomsterkrans, og oven over billedet var fæstet et stort kors med roser. Neden under billedet stod en talerstol og foran denne et højt bord, dækket med mors fineste dug, på hvis nedhængende del jeg fik lov til at fæste små blomsterbuketter. De fine sølvlysestager blev sammen med store, kønne buketter sat på bordet, og allerbedst som vi pyntede det, kom der to dejlige hvide liljer fra frk. Lautrup på Estrup. De udbrød mor: "Åh, nu er det fuldkomment!" Men det mærkeligste fandt jeg, var en lille bænk med et højt rækværk, der blev stillet foran i passende afstand fra det, jeg nu hørte de kaldte for "alterbordet". Nu gik det op for mig, at gymnastiksalen skulle omdannes til et kirkerum.

Tidlig om morgenen den 30. juli begyndte den ene vogn efter den anden, fyldt med mennesker, at rulle ind i skolegården, mange af dem var fra Sønderjylland. Der kom også en mængde præster i deres præstedragter, deriblandt Cornelius Appel fra Rødding. En af de mange præster, så jeg, blev særligt ærbødigt behandlet af de andre, det var Vilhelm Birkedal fra Ryslingle. Efterhånden samledes de mange hundrede mennesker i gymnastiksalen, men mor sagde, at vi to pigebørn var for små til at komme med derind, min storebror måtte derimod overvære højtideligheden. Vi gik udenfor og hørte der blev sunget mange salmer, men mere mindes jeg ikke fra ordinationsdagen.”

De tyske myndigheder fortsatte med at lægge hindringer i vejen for den nydannede frimenighed. Selvfølgelig for at skræmme folk bort fra menigheden, der bestod af 30-40 familier. Foreløbig stod de fast.

I 1889 blev Nis Petersen Lycke Appels efterfølger. Lycke var læreruddannet. Da han kom til, bestod menigheden for en stor del af gråhårede mænd og kvinder. Dåbstallet var faldende, da mange unge danske mænd emigrerede for at undgå tysk militærtjeneste; den udvikling blev dog vendt ved århundredskiftet, og menigheden voksede støt. – Skulle man ikke tænke på at opføre en egentlig kirkebygning med plads til 400 mennesker?! Jo, det gør vi! 35 stemte for og 19 imod. Året efter stod kirken der, men blev dog først indviet et år senere (de tyske myndigheders sædvanlige tovtrækkeri), nærmere bestemt 1. søndag i advent 1909. De følgende år forløb forholdsvis roligt, men så indtraf KATASTROFEN. 1. Verdenskrig brød ud, unge sønderjyder blev mobiliseret, og mange faldt, heriblandt 16 af frimenighedens medlemmer. Deres navne står på kirkegårdens store mindesten. Øverst står Holger og Alfred Lycke, præsteparrets to sønner, der faldt som de første.

Fra Kathrine Lyckes dagbog

24. Oktober 14

Vi har faaet Breve tilbage fra Holger med "vermisst" paa. Det var frygteligt at tage imod dem, de værste Tanker melder sig altid først. Vi haaber, at han er kommet i Fangenskab efter Slaget ved Noyon, men – men – der er saa mange frygtelige Muligheder.

31. Oktober

Endnu ingen Efterretninger fra Holger – hvor længe – hvor længe – der, hvor alle vore Kære er midt i, der maa vi ogsaa være, det er umuligt andet, men Hjertet trænger til Hvile under denne oprivende Tilstand. Hvor findes den Hvile uden hos Gud!

*Og naar Du, Fader jegod,
oprykker Blomsten med sin Rod
for bedre den at gemme,
omplant os da og giv os Læ
ved Livets Væld af Livets Træ
i Paradis derhjemme.*

19.11.

Brevene, vi har skrevet til Holger, kommer stadig tilbage med "vermisst" paa. Det er saa strengt, naar de kommer. Der er ogsaa kommet Brev fra hans Kompagnifører med samme Besked. Der er ingen som ved noget om ham. Hvorfor maa vi ikke faa at vide, hvordan det er gaaet ham, vor kære Dreng? Kan vi ikke taale det?

11.12.

Det var saa tungt, da jeg vaagnede i Morges – lille Alfred, hvor er Du henne – i næsten en Maaned har vi intet hørt fra Dig. Saa spørger og spørger Hjertet Gud, hvor har Du ham henne? – Men naar saa Hjertet bliver stille og rigtig søger ind til Gud, saa kommer svaret: "Han er gemt i min Haand, er han, jeg vil sørge for ham." – Ja, i Faderens Haand er han, hvor og hvordan det end gaar ham. Han lægger Korset paa, men han bærer det ogsaa selv for os, ogsaa det, at vi nu maa gaa i lange Tider i Uvidenhed.

Juledag 1914

Kirken var stuvende fuld af Mennesker i Dag, og der var god Klang i Sengen, især da vi begyndte med "Kimer, I Klokker" og Slutningssalmen. "Julebudet til dem, der bygge". Men da vi kom hjem, kom Provst Schmidt ind ad Døren. Han ønskede glædelig Jul, hvilket jeg besvarede. Jeg bød ham over i min Mands Stue og fik da at høre, hvad hans Ærinde var. Han havde gennem Postvæsenet faaet et Brev, som var gaaet tilbage fra Alfred, og hvorpaa der stod det forfærdelige Ord "gefallen". Nu ville han bringe os dette sørgelige Bud paa saa skaansom en Maade, som han kunde, og han var virkelig hjertelig og sand.

Lige da han sagde det, blev jeg et kort Sekund grebet deraf, men i næste Øjeblik vidste jeg, at det ikke forholdt sig saaledes, og jeg sagde det – men Gud give, at vi nu snart må få at vide, hvor han er, og hvordan han har det.

Nytaarsaftensdag

Atter et af de dybe Sorgens Bud, som faar Hjertet til at standse sit Slag: Johan Clausen falden.

Nytaarsaften 1914

Alfred falden. Alfred falden! Min Dreng, min dreng, ogsaa Du. Det grumme Aar. Udplyndringsaaret, kan det aldrig blive nok, skal vi miste dem alle, aa, det er forfærdeligt.

Nytaarsdag 1915

Hvad vil dette Aar forlange? Hvor mange tunge Bud vil der komme, førend det er gaaet rundt? Aa – aa –Hjertet vaander sig i Smerte – vi har mistet saa meget, vi har lidt saa meget.

Den Nytaarsnat vil jeg vist aldrig glemme, det stønnede i min Sjæl, saa jeg sov af Anstrengelse og Lidelse, men hver Gang jeg vaagnede, var jeg som knuget af Klippevægt. Det var som Døden havde berørt alt inden i mig og uden om mig, saa alting stivnede. Jeg kunne ikke tænke, ikke bede, alting var haardt og koldt indeni mig ...

Genforening

Ved genforeningen 1920 var det, man knapt havde turdet tænke på eller drømt om, blevet til virkelighed. Men hvad skulle en frimenighed stille op med sig selv. Den var blevet til, fordi man som dansk menighed ville have gudstjeneste på dansk? Nu da alt, som man gerne ville, var muligt, havde menigheden så nogen berettigelse?

En af de tidligere formænd, sagde i en årsmødeberetning, at han, som havde den barske tid i erindring, godt forstod, at det nationale kunne være sammenbindende, men det, der for ham betød noget i frimenigheden, var den grundtvigske understregning af "badet og bordet" og salmesangen i menighedens fællesskab.

Man holdt sammen, fordi man havde udstået noget i fællesskab og havde mærket, at det kunne bære.

Kirkens hundredårs jubilæum

Første søndag i advent 2009 fejrede Frimenigheden kirkens hundredårs jubilæum. Jubilæet er et resultat af 1864-nederlaget og udlændigheden, som også var et tema i Mette Geils prædiken.

"Den tro, hånd i hånd med sårbarheden, den har de kendt til her på Røddingegnen. På den tro og den sårbarhed har de rejst denne kirke. På det samledes de som menighed i 10-året for 1864 og gennem alle venteårene frem til friheden efter 1. Verdenskrig og Genforeningen i 1920. I ord og billeder gjorde de sig forestillinger om det, de ventede på, ligesom bygningen her også blev et tegn, som billedet af en drøm, som Danmark frit, med hvide mure og røde tegl.

Frihed i ord og billeder, det har de haft sans for, de der har været her før os. Det ser vi på Skovgaard-frisen hernede med indskriften Fred til at stride vor strid med mod, fred til at vente på enden god. Og på Skovgaard-maleriet på nordvæggen Moses ved Det røde Hav, det jødiske folks udfrielse, som et forbillede på det sønderjyske folks befrielse fra tysk herredømme."

I forbindelse med jubilæet skænkede A. P. Møller og hustru Chastine McKinney Møllers Fond 2,9 mio. kr. til restaurering af kirken. Det blev en større renovering og istandsættelse af kirken og dens omgivelser. En nødvendighed, hvis vi skulle opretholde kirkens flotte udseende og stand også i fremtiden.

Kirken består af tresidet apsis, kor, skib med sideskib ved sydsiden samt et vesttårn, der i tagform tydeligvis er inspireret af klokketårnet i Fåborg. Arkitekten bag byggeriet i 1909 er kgl. bygnings-inspektør Johannes Magdahl Nielsen. I apsis er der et freskomaleri af Guttorm Petersen, og som alterprydelse tjener et glat trækors belagt med bladguld. Svend Boe Hauggaard er manden bag antependiet. Han har ladet sig inspirere af Jakob Knudsens *Se, nu stiger solen*.

I dag

Vest for frimenighedskirken ligger sognekirken – med højskolen imellem sig! Der er et godt samarbejde de tre imellem, bl.a. fælles friluftsgudstjeneste på højskolens plæne. Den årlige sommerudflugt er man også fælles om. Sigurd og Snapper har besøgt os hele to gange, og hver gang i frimenighedskirken, hvor pladsforholdene er bedre. Der er et godt samarbejde på kryds og tværs.

Der er mulighed for foredrag på højskolen, men selvfølgelig har vi også vore egne. Den 29. januar holdt stud. theol. Kristoffer Grane foredrag om Jakob Knudsen (der er født på højskolen) under overskriften "De satte sig spor". De næste i rækken bliver om Hal Koch og om nogle af de 99 lyserøde lyserøde elefanter, kvindelige norm-brydere, der har givet inspiration til de tre forfattere (Kate Blume, Lene Frøslev og Jytte Hilden).

Mette Geil er den 6. præst i menighedens relativt korte historie. Og alle står de prentet, ikke på nogen tavle, men i menighedens bevidsthed. En frimenighed står og falder med en levende præst og en levende menighed. Menigheden omfatter i dag omkring 900 medlemmer, og der kommer stadig nye til.

Louise Oxlund, udvalgsmedlem

ÅRSMØDE sø. d.7. juni i Rødding Frimenighed

Rødding Frimenighed glæder sig til at være vært for årsmødet 2015 i Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder. Årsmødet bliver efterfulgt af muligheden for deltagelse i et klassisk højskolekursus på Rødding Højskole om den grundtvigske inspiration nu og i fremtiden. Se særskilt invitation.

Program

Fra kl. 9.30 Drop-in kirkekaffe på Kirkebakken 2

Udlevering af navneskilte og program

Kl. 10.30 Gudstjeneste i Frimenighedskirken ved præst i Rødding Frimenighed Mette Geil og organist Hans Esbjerg samt medvirken af menighedens konfirmander.

Efter gudstjenesten byder formanden for Rødding Frimenighed Birgitte Pallesen velkommen.

Kl. 11.45 Frokost på Rødding Højskole

Kl. 13.15 Generalforsamling i Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder. Samtidig med generalforsamlingen er der et kreativt værksted for børn.

Kl. 15.30 Kaffe med Sønderjysk Kaffeboard

Kl. 16.15 Eftermiddagens aktiviteter – Vælg mellem:

Foredrag i Frimenighedskirken og kirkegårdsvandring

Kirkegårdens sten og kirkens levende sten ved biskop over Ribe Stift samt formand for Foreningen for Kirkegårdskultur Elof Westergaard.

Kreativt værksted for voksne

Vi arbejder med genbrugsmaterialer i højskolens værkstedfløj ved industriel designer & kunsthåndværker Laila Hygebjerg, Rødding Højskole.

Tekstilværksted for voksne

Vi arbejder med tekstiler i Solgården på højskolen ved tekstildesignlærer Inger Storm, Rødding Højskole.

Aktiviteter for børn. Vi sammensætter et spændende børneprogram, som er tilpasset alder og antal af børn, der ønsker at være med.

Kl. 18.00 Festmiddag på Rødding Højskole med musik og sang.

Kl. 20.00 *Ramt af ingenting*, koncertaften med sang og oplæsning i frimenighedskirken med forfatter Ida Jessen og organist Hans Esbjerg.

Vi siger tak for i dag.

Kl. 21.30 Mulighed for socialt samvær i højskolens værkstedsfløj.

På godt gensyn – hilsen Rødding Frimenighed. Formand Birgitte Pallesen, tlf. 23 38 81 66

Rødding Frimenighed · Kirkebakken 2 · 6630 Rødding · tlf. 74 84 11 17

www.roeddingfrimenighed.dk

Højskolekursus på Rødding Højskole d. 7- 11 juni

Tid, sted og forandring.

Den grundtvigske inspiration nu og i fremtiden

Kursusvært: Mette Geil

Tid, sted og forandring er det klassiske højskolekursus, hvor vi kredser om den grundtvigske tradition. Hvad kan vi bruge den til i dag og i fremtiden? I særlig grad sætter vi fokus på forholdet mellem folk og kirke. Hvad skal bevares i menighedslivet? Hvordan er kirkens rolle i et stadig mere sekulariseret og komplekst samfund? Glæd dig til foredrag, debat, oplevelser og samvær samt udflugt til Møgeltønder og Nolde museet – på kanten af Nationalpark Vadehavet.

Medvirkende:

Ida Jessen, forfatter

Hans Esbjerg, organist i Rødding Frimenighed

Morten Kvist, valgmenighedspræst Herning og Gjellerup valgmenigheder

Benedikte Hammer Præstholm, valgmenighedspræst i Mellerup Valgmenighed

Niels Krabbe, prof. Emeritus, specialist i Carl Nielsen

Ole Kobbelgaard, frimenighedspræst Morsø Frimenighed

Peter Hedegaard, valgmenighedspræst Holstebro Valgmenighed

Poul Götke, ph.d. lektor i religionspædagogik, TPC Løgumkloster

Elof Westergaard, biskop Ribe stift

Zenobia, Den danske sang – på nye stærke vinger

Tilmelding:

Pris: 3700 kr. (tillæg på 700 kr. for enkeltværelse)

Tilmelding via hjemmesiden www.rhskole.dk (se under korte kurser)

Eller ring på skolen tlf. 74842284

Angiv venligst, om du deltager i årsmødet i Foreningen af grundtvigske Valg- og Frimenigheder d. 7. juni.

Nyt til og fra menighederne:

I det forløbne år har der været en del debat i foreningen – først i foråret omkring efteruddannelsesprojektet, som blev debatteret ved et møde i Ryslinge i marts. Det viste sig, at der var en temmelig massiv kritik af hele projektet, idet en del menigheder mente, at initiativgruppen var **"formynderisk"** og **"bedrevidende"** i deres forsøg på at skabe en bedre mulighed for efteruddannelse af både præster og menigheder.

I kølvandet på denne debat blev projektet lukket ned. Det er nu op til de kommende tider at sørge for, at det faglige og teologiske niveau for præster kan højnes. Ifølge mange af de nye yngre præster er dette i høj grad ønskeligt. Der har været kontakter til præsternes efteruddannelse i Løgumkloster, og man vil forsøge at fremme efteruddannelsernes teologiske og faglige indhold ved at foreslå mulige kurser i dette regi.

Hvad angår oplysning og uddannelse af menighederne, så blev det klart, at de enkelte menigheder selv ønsker at stå for dette.

Skattesagen har også optaget mange menigheder, idet der fra i år har været lukket af for vores muligheder for at få skatteoplysninger fra SKAT sådan som det tidligere har været tilfældet.

Det har naturligt givet en del ekstra arbejde og mange problemer for menighederne. Foreningen har igennem mange år arbejdet ihærdigt på at hjælpe medlemsmenighederne og få ændret denne praksis, men det har vist sig umuligt, og det står nu klart, at der ikke kommer andre løsninger. Derfor må vi som menigheder lære at leve med disse nye tider, og forsøge at indrette os så godt vi kan.

I efteråret fik vi efter pres på skatteministeren imidlertid en løsning på et af problemer med den digitale skattemappe, så det fremover kun er medlemmernes skattepligtige indtægt, der vil kunne ses af kasserere og forretningsførere, og ikke formueopgørelsen. Det er betryggende for rigtig mange medlemmer. Denne mulighed vil dog først være tilgængelig fra næste regnskabsår.

Årets sidste debat opstod som følge af en beslutning bestyrelsen tog i forbindelse med oprettelsen af den første danske valgmenighed skabt af konvertitter fra Islam og kristne immigranter til Danmark, **Church of Love**. Bestyrelsen mente, at denne temmelig enestående begivenhed i dansk kirkehistorie fortjente en opmærksomhed og sendte en lykønskning samt en symbolsk gavebeløb på 1000 kr. til den nye menighed.

Det var en enig bestyrelse, der valgte at sende lykønskning og gave, men denne beslutning var der bestemt ikke enighed om blandt foreningen medlemmer, og der fulgte en ret heftig debat i december. Det kom bag på bestyrelsen, der slet ikke havde tænkt at en sådan symbolsk tilkendegivelse kunne afstedkomme så megen debat. Men bestyrelsen har taget kritikken til efterretning og står naturligvis til ansvar for den med de konsekvenser det end måtte have.

I Ryslinge er man i gang med at søge ny præst, fordi Michael Nielsen efter længere tids sygdom har valgt at gå på pension.

Også i Mellerup Valgmenighed skal de have ny præst idet Benedicte Præstholm har fået nyt arbejde pr. 1. marts.

Kommende årsmøder:

2016 - Ryslinge Valgmenighed og Ryslinge Frimenighed

Vi savner værter til de kommende år..... meld jer hvis I har lyst til at holde årsmødet og tal med bestyrelsen, hvis det er noget for jer.

Det er vigtigt, at vi holder liv i årsmødet!!

Generalforsamling 2015 – d.7.juni

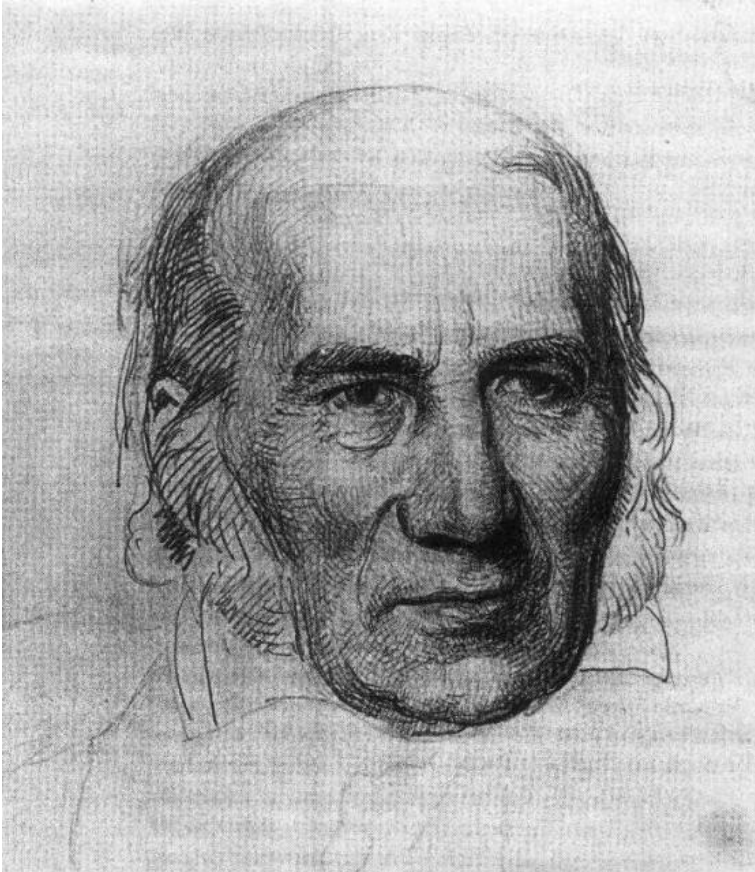
Foreningen af grundtvigske Valg- og Frimenigheder.

Foreløbig dagsorden:

Der kan komme ændringer /tilføjelser til dagsordenen. Endelig dagsorden udsendes pr. mail til formænd og præster inden mødet)

1. Valg af dirigent og stemmetællere
2. Formandens beretning
3. Regnskab for 2014 (se årsskriftet) herunder fastsættelse af kontingent for 2015
5. Valg til bestyrelse. På valg er:
Mette Marslund (ønsker ikke genvalg),
Vibeke Hein (ønsker ikke genvalg)
Karen Marie Holm (ønsker ikke genvalg)
6. Valg af suppleanter.
Suppleanter vælges for ét år, en for hver landsdel.
Sjælland: Laura Lundager Jensen, Osted Valgmenighed (villig til genvalg)
Fyn: Solveig Rauer, Sdr. Næraa Valgmenighed (villig til genvalg)
Jylland: Morten Kvist, Herning/Gjellerup Valgmenigheder (villig til genvalg)
7. Valg af revisor og revisorsuppleant
8. Orlovskassen
a) Beretning b) Regnskab for 2014 (se årsskriftet) c) Fastsættelse af kontingent for 2015 d) Valg af revisor og revisorsuppleant
9. evt.

Punkter som ønskes optaget på dagsordenen skal sendes til formand Vibeke Hein senest d. 17.maj.

Hvad er i grunden det grundtvigske?

Af Kim Arne Pedersen.

Spørgsmålet

For godt og vel femogtyve år siden havde jeg et yngre, kvindeligt medlem af en stor og velfungerende fynsk valgmenighed til bords. Hun blev nysgerrig, da hun hørte, jeg **var Grundtvigforsker. Og så kom spørgsmålet: "Hvad er egentlig det grundtvigske – hvad er det, vi står for?"**

Spørgsmålet har boret i mig siden. I perioder af mit liv har jeg ment, jeg kunne svare på det. I andre har jeg været næsten lige så usikker, som hun – en kompetent, fin, intelligent mor med mand og børn – var. Hun havde taget slægtsarven op – men hun ville, med god grund, gerne have et svar på, hvad det egentlig var, hun repræsenterede. Og dengang slog det mig, at kan vi ikke svare, går vor bevægelse med sikre skridt sin død i møde.

Et historisk svar

Dengang jeg havde den kloge kvinde til bords, forsøgte jeg med den lange historie, vi havde til fælles. Hvordan de "gudelige vækkelser" gik over landet i

1800-tallets begyndelse. Hvordan almuen, bønderne taget i videste forstand, de små såvel som de store, blev grebet af vækkelsen. Hvordan grene af vækkelsen blev til grundtvigianisme, idet de fulgte Grundtvigs egne bevægelser, påvirket af teologen Jakob Christian Lindberg og af vækkelsens ledere som Peder Larsen Skræppenborg.

Men kan vi fortælle den lange historie i dag? Historien om de gudelige vækkelser, der var pietistiske, men udviklede sig til det grundtvigske? Ikke, hvis vi skal svare på min borddames spørgsmål og appellere til nutidsmennesket. Hvis historien skal få gang på jorden år 2015, skal den føre frem til noget, der har gyldighed nu. Og her, et godt stykke inde i det ny årtusind, er det langt sværere, end dengang jeg var ung.

De svar, jeg mødte som ung

Dengang i 1970'erne var det grundtvigske en størrelse, der blev defineret ved dets modsætning.

- **I kirken var "det grundtvigske" det, der ikke var indremissionsk. Det kunne forstås og blev tit forstået sådan, at det grundtvigske stod i modsætning til vækkelseskristendom. Og derfor bød et partnerskab sig til – "Tidehverv", den "Guds Ord"-teologi, der i årtier satte dagsordenen i dansk kirkeliv med en hvas kritik af indremissionsk pietisme. Det "grundtvigsk-tidehvervske" var en selvfølgelig størrelse, en alliance mellem to grupper, der distancerede sig fra Indre Mission, og stundom kunne Århus-kirkehistorikeren, P.G. Lindhardts relancering af Morten Pontoppidans brede, inkluderende kirkesyn regnes med.**
- **Fra kirken var der tråde til teologien, og her var "det grundtvigske" det, der ikke var aktivisme. Aktivisterne var børn af Indre Mission og den anglo-amerikanske strømning i KFUM-og K, og her var kristendommen gerninger og handling. En pågående bestræbelse på at gøre kirken synlig – og over for den stod såvel det gamle Tidehvervs henvisning til Guds ord som grundtvigianernes henvisning til gudstjenesten som hvilende på dåb og nadver.**
- **I kulturen var "det grundtvigske" det, alle kunne være fælles om – enten en bred, frigørende folkeoplysning og/eller en danskhed, der ikke stod til diskussion, sådan som danskheden gør i dag. Fra 1990'erne og frem er danskheden blevet slagmark mellem nynationalister og alle de andre – den brede gruppe, som ikke uden videre kan betegnes som de "kulturradikale" – en betegnelse, der er tæt på at blive et skældsord.**

De forskellige definitioner dengang i halvfjerdserne var bundet sammen på kryds og tværs. Dét, at det grundtvigske var blevet synonymt med "danskhed", betød, at også teologi og kirkeliv måtte kalde sig sådan. Selve det

at være grundtvigsk var lig med noget, de fleste kunne lide – noget dansk og noget ikke-indremissionsk.

En grundtvigsk reformation?

Halvfjerdsernes svar tilfredsstillede mig ikke. Og derfor bød **”selvbesindelsesgrundtvigianismen”** med navnene **Anders Nørgaard og Aage Møller** sig til – så meget mere, som især sidstnævnte var inspirationen for min elskede lærer, Poul Engberg. Selvbesindelsesgrundtvigianerne ville reformere det grundtvigske, nå tilbage det oprindelige.

At reformere betyder direkte oversat at føre tilbage. Den lutherske reformation tilsigtede at rense kristendommen for alt det uægte, der var kommet til i mellemtiden. Men reformationen endte med at blive noget nyt. Luthers stærke betoning af nåden var ikke en tilbagevenden til en kristendom, **der var ”oprindelig”** – for det oprindelige lever altid i, med og gennem forandringen. Nørgaards og Møllers reformation var heller ikke en **tilbagevenden til det ”oprindelige”**. De holdt **begge ideerne, teologien og ordene** frem som det afgørende. Nørgaard talte om dåb og nadver. Møller om livsoplysningen i mytefortællingen. Men Anders Nørgaards bord-og badgrundtvigianisme blev farvet af det, han var anfægtet af, og som den skulle være et alternativ til, nemlig Karl Barths understregning af Guds ords **suveræne ”fremmedhed” i forhold til menneskenes verden**. Og Aage Møllers reaktivering af mytefortællingen i højskolen var anderledes end Grundtvigs, mere eksistentiel og direkte vækkende – sådan som tiden krævede det, de sydende år imellem to verdenskrige.

Vi kan lære ganske meget af dem begge to. Først og fremmest kan vi lære, at vi, når vi forsøger at få historien til at give mening, skal vide noget om, hvad vi har stået for tidligere. Men vi kan også lære af Nørgaards og Møllers reformationsbestrebelse, at vi skal være bevidste om, hvilken tid, vi lever i, når vi fører den grundtvigske arv videre.

Begge dele er vigtige. Hvis ideerne eller teologien ikke er der, mister vi os selv. Hvis vores virkelighedsfornemmelse ikke er der, falder vore ord til jorden.

Én af mine kloge valgmenighedspræstekolleger definerede sig for nogle år **siden som ”grundtvigsk-tidehvervsk”**. Det var, som det fremgik ovenfor, en god og velklingende definition, da jeg var ung. Folk vidste, hvad de havde med at gøre: én, der ikke var indremissionsk. Men min kloge kollega føjede noget til **sin definition. Han sagde: ”det grundtvigske er det vigtigste – men det kan ikke stå alene”**.

Jeg fortolker det sådan, at det grundtvigske som en traditionsstrøm har skullet vekselvirke med og indoptage andre strømninger op gennem tiden. Det

skete for så vidt allerede i Grundtvigs tid, men kom mere markant til udtryk i **opgøret mellem "gammel" – og "ny"** – grundtvigianere i årene efter Grundtvigs død. Gammelgrundtvigianerne holdt sig strikte til ideerne eller teologien, som de ordret kom fra Grundtvigs hånd. Nygrundtvigianerne forsøgte at leve i den tid, der var deres, og mente – hvis vi karikerer deres synspunkter – at det, Grundtvig havde sagt, netop var det, tiden også sagde.

Begge grupperinger havde læst og kunne deres Grundtvig. Begge havde ret – og begge tog fejl. Men sammenligner man gammel- og nygrundtvigianerne **med nogle af dem, der i disse år kalder sig "grundtvigske", bliver man trods det slået af det markante traditionstab, der præger nutiden. Det "grundtvigske" er hos ganske mange tæt på at ligne den aktivisme, der blomstrede i halvfjerdserne: den gudstjenesteaktive menighed – kirkens synliggørelse – vi kan alle fortsætte. Grundtvigs navn sættes i spidsen for det hele, men forbindelsen til hans tanker er tæt på ikke at være der.**

Det går ikke. Og så må vi bevæge os ad nogle stier, som vi ikke så tit har betrådt. Vi kan nå frem til et bedre svar, og samtidig få både gammel- og nygrundtvigianere såvel som tidehvervsgrundtvigianismen til at tale til nutiden, hvis vi prøver at bevæge os ad nogle andre baner end dem, ideerne og teologien afstikker. Ideer, teologi og tanker er grundlæggende. Men lige så grundlæggende er det, der er helt afgørende for bevægelser i kirke og kultur, det, man på græsk kalder **"ethos"**. **Og så ender vi med at nærme os ideerne og tankerne på en ny måde – nærme os dem fra det levede livs perspektiv, fra de livsformer, som har sat sig igennem i "det grundtvigske" fra 1800-tallet til i dag.**

Den grundtvigske ethos: Gudstjeneste på højskolemaner

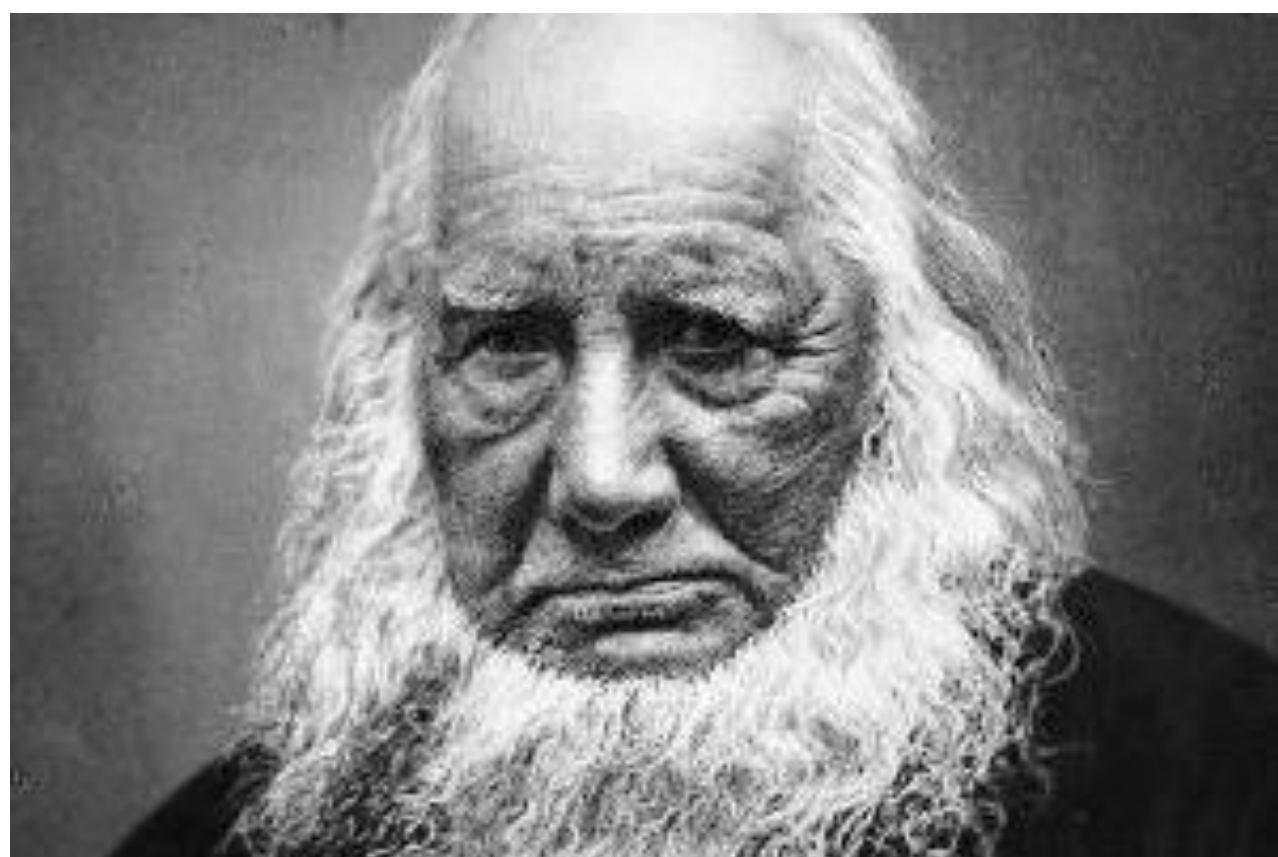
"Ethos" kan oversættes med skik eller vane. Hvad er så det grundtvigske sæt af vaner, af skikke? Man kan nævne alle de ydre former. Møderne i forsamlingshuset, hvor vi indleder og afslutter med en sang fra

Højskolesangbogen. Gudstjenesten, der er udpræget lavkirkelig – og hvor præsten tilsyneladende er den afgørende person. De ydre former er meget, meget vigtige – men de er kun vigtige, fordi de fører ind til en kerne, ind til **den grundtvigske bevægelses "ethos"** – og skal vi forstå, hvad den er, så må vi gå fra de ydre ritualer til det, der er det bærende i dem, selve den tilgang til livet, som kommer til udtryk i skikkene og vanerne.

I disse tider, hvor "event"-kulturen sætter dagsordenen, kan den grundtvigske gudstjenesteform virke gammelagtig. Der er kun en svag struktur. Salmerne og præstens ord synes at være det altafgørende. Og det har tilsyneladende ikke gang på jorden i en tid, hvor det enkelte menneske såvel som fællesskabet kun er til, når det eller de markerer sig, og hvor kun den manifestation, der kommer til orde i lokalavisen dagen efter, tæller. Men **den "gudstjeneste på højskolemaner", som en ældre dame i min valgmenighed** for år tilbage satte ord på, er i sin lavmælted tættere på respekten for det enkelte menneske såvel som respekten for det ægte fællesskab, end mange af nutidens moderniserende tiltag er. Nøgleordene er *frihed* og *naturlighed* – to begreber, der var afgørende også for Grundtvig. Friheden og naturligheden markerer en menneskelighed, en humanitet, hvor fællesskabet kun er til, når det ytrer sig i frihed, hvor begivenheder og handlinger kun slår igennem, når naturligheden respekteres. Fællesskabet er kun til, når det skabes i frihed – når det enkelte menneske ses og agtes. Fællesskabet bliver uægte og tvungent, når det presses ned over hovedet på mennesker. Friheden og naturligheden er kernen i den grundtvigske ethos – men de trækker alt det andet med sig, ordene som knyttet til badet og bordet, til sakramenterne, livsoplysningen i det forsamlingshus eller på den fri-, efter- eller højskole, som samtaler med kristendommen, men ikke må forveksles med den. Den ethos, vi kender fra vores virkelighed på søn – og hverdage, er på sæt og vis **det afgørende i "det grundtvigske"** – men da netop afgørende, fordi den ikke kan leve uden ideerne, tankerne, teologien og ordene.

Den grundtvigske ethos, friheden og naturligheden, er en måde at leve på. Men livsformen fører ind til en grundlæggende ide eller tanke, Grundtvigs **betoning af "det menneskelige", og her bliver de andre ideer vigtige.** Betragter vi dansk kirke- og folkeliv nu, kunne det se ud, som om det grundtvigske står i modsætning til tidsånden. Det betyder ikke, at det grundtvigske ikke kan vekselvirke med tendenser i tiden. Men glemmes den grundtvigske ethos i vekselvirkningen, er det vigtigste gået tabt. Og vi, der har vores gang i de frie menigheder, i friskoler, på efterskoler og højskoler, oplever dagligt, at den grundtvigske livsform stikker ikke et, men flere spadestik dybere end alt det spektakulære, som glimter som fyrværkeri i disse år.

Regnskab for Foreningen - 2014

	2013	
<i>Driftsregnskab</i>		
Indtægter		
kontingent	105924	107809
Renter	295	280
møder, kursus	0	1253
diverse	0	0
indtægter ialt	106219	109342
Udgifter		
Bestyrelsesudgifter	15469	22718
Eksterne møder	8289	1327
Konvent, debatmøde, konference	11098	9579
Efteruddannelse	0	9177
Årsmøde	18000	18000
Årsskrift	17766	18655
Hjemmeside	7280	37071
Kontingent Isobro	14800	14800
Kontorudgifter	229	153
gaver	1395	
Udgifter i alt		131479
årets resultat	11892	-22137
Balance	106219	109342
Status		
Aktiver		
Nordea	260572	260572
Aktiver i alt	260572	260572
Passiver		
skyldige poster	0	0
Egenkapital		
Egenkapital		
01.01.2014	260572	282708
Årets driftsresultat	11892	-22137
Egenkapital		
31.12.2014	272464	260572
Passiver i alt	272464	260.572

Regnskab revideret uden bemærkninger Odense 7.jan. 2015

Anders Lundsgaard, revisor Aksel Bording, kasserer

Regnskab Orlovskassen 2014

Driftsregnskab		2013
Indtægter		
kontingenter	44019	44772
Renter	306	281
øvrige		
indtægter	0	0
indtægter ialt	44325	45053
Udgifter		
refusioner	0	46083
kontorudgifter	0	0
andre udgifter	0	0
Udgifter i alt	0	46083
årets resultat	44325	-1031
balance	44325	45053
Status		
Aktiver		
Nordea	201111	156.786
tilgodehavende		
kontingent	0	0
Aktiver i alt	201111	156.786
Passiver		
skyldige poster	0	0
Egenkapital		
egenkapital		
01.01.2014	156786	157.817
Årets		
driftsresultat	44325	-1031
egenkapital		
31.12.2014	201111	156.786
Passiver i alt	201111	156.786

Regnskab revideret uden bemærkninger Odense d.7.jan. 2015

Anders Lundsgaard, revisor Aksel Bording, kasserer

GRUNDTVIGSKE VALG- OG FRIMENIGHEDER I DANMARK

Tilsluttet *Foreningen af Grundtvigske Valg- og Frimenigheder*. Man kan se evt. ændringer og opdateringer på hjemmesiden www.friegrundtvigske.dk.

Adresse og personændringer mm. skal meddeles til redaktør af årsskriftet og hjemmesiden Mette Marslund på marslund@live.dk

VALGMENIGHEDER

AULUM-VINDING-VIND www.avv-valgmenighed.dk Oprettet 1922 Medlemstal: 490

Formand: Carsten Bjerrum, Fuglsangvej 2, 7500 Holstebro. Tlf.97430220.

carstenbjerrum@mail.dk **Forretningsfører:** Harald Nielsen, Søndermarken 11, 7490 Aulum. Tlf. 97472798 hnaulum@fiberpost.dk **Kasserer:** Mariane Andersen, Agerfeldvej 10, 7550 Sørvad

Præst (2013): Ronald Risvig, Holstebrovej 9, 7490 Aulum, Tlf.97472413 ronald-risvig@hotmail.com

BALLE www.balle-valgmenighed.dk Oprettet 1885 Medlemstal: 246

Formand: Else Sandahl Pedersen, Sødovervej 50, 7182 Bredsted. Tlf.75881024/61547124

Else.sandahl.pedersen@skolekom.dk **Kasserer:** Ingvar dt H.Johansen, Steen Blicher vej 115, 7182 Bredsten, Tlf.75882202 / 40152202 steens-gaard@mail.tele.dk

Præst (2012): Marie Louise Odgaard Møller, Ballevej 41, 7182 Bredsten. Tlf. 75881050/61704696 maria.l.o.moeller@gmail.com

BERING www.beringvalgmenighed.dk Oprettet 1876 Medlemstal: 181

Formand: Lars A. Christensen, Grøfthøjparken 157 G, 3 tv., 8260 Viby. Tlf.: 60887650
lars.christensen0611@gmail.com **Kasserer:** Else Marie Pedersen, Ustrupvej 18, 8660
Skanderborg. Tlf. 86522972 ulstrupgaard@gmail.com

Præst (2013): Margrethe Barfoed, Torshøjvænget 15, 8361 Hasselager. Tlf. 86928878
mbarfoed@gmail.com

BØVLING www.boevlingvalgmenighed.dk Oprettet 1875 Medlemstal: 668

Formand: Joan Flansmose Trelborg, Brogårdvej 36, 7650 Bøvling . Tlf. 97885251
formand@boevlingvalgmenighed.dk **Kasserer:** Else-Marie Pedersen, Fårevej 130, 7650
Bøvlingbjerg. Tlf. 97885492 kasserer@boevlingvalgmenighed.dk

Præst (2013), Marianne Nørgaard Gyldenkærne, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg.
Tlf. 97885650 praest@boevlingvalgmenighed.dk

FREDERIKSBORG Oprettet 1909 Medlemstal: 25

Formand: Ida Lykke Bang, Stenvænget 15, Gadevang, 3400 Hillerød. Tlf. 48266512
bangogbang@mail.dk **Kasserer:** Reinhard Längerich, Søtoften 13, 3450 Allerød.

tlf. 48171265 reinhard@post11.tele.dk

Præst (2002): Anne Marie Lervad Thomsen, Kystvejen 47, 8000 Århus C. Tlf. 48250548
amlervadt@hotmail.com

GJELLERUP www.h-g-valgmenighed.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 519

Formand: Karen Marie Holm, Søndermarken 6, Hammerum, 7400 Herning.
Tlf. 97116756/25145271 karenmarie@holm.mail.dk **Kasserer:** Per Stamp Lambæk,
Klokkehøj 54, Gjellerup, 7400 Herning, Tlf. 20235210 mail@byggefirmaet-lambaek.dk

Forretningsfører: Birgitte Götze, Østergade 57, 7430 Ikast. Tlf.97208712
birgittegotze@privat.dk

Præst (1998) (*fælles med Herning Valgmenighed*): Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400
Herning. Tlf. 97120652 hgv@post.tele.dk

HAVREBJERG www.hoeve-havrebjerg.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 132

Formand: : Henning Ipsen, Lærketofte 12, 4281 Gørlev. Tlf. 56484277 ipsenhh@gmail.com

Kasserer: Helga Ipsen, Lærketofte 12, 4281 Gørlev. Tlf. 55484277

Præst (2013) (*fælles med Høve Valgmenighed*): Nana Hauge, Sorø Landevej 306, 4261
Dalmose, Tlf.58186542 haugenana@hotmail.com

HERNING www.h-g-valgmenighed.dk Oprettet 1904 Medlemstal: 561

Formand: Laura Jepsen. 7400 Herning. Tlf. 23712257 jepsen.laura@gmail.com

Forretningsfører: Grethe Nielsen, Tlf. 30600335 grethe.nielsen@herningvalgmenighed.dk

Præst (1998) (*fælles med Gjellerup Valgmenighed*): Morten Kvist, Nørre Alle 21, 7400
Herning. Tlf. 97120652 hgv@post.tele.dk

HOLSTEBRO www.holstebrovalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 1178

Formand: Karen Bjerre Madsen, Sundevedsgade 20, 7500 Holstebro. Tlf. 97424890
karen.bjerre.madsen@mail.dk **Kasserer:** Asger Brodersen, Ågade 9, 7500 Holstebro Tlf.
97411838 asger.brodersen@skolekom.dk **Forretningsfører:** Harald Nielsen, Søndermarken
11, 7490 Aulum. Tlf. 97472798 hnaulum@fiberpost.dk

Præst (2005): Peter Hedegaard, Valmuevej 57, 7500 Holstebro. Tlf. 97421023
kontor: to. 16-18, Skolegade 32, 7500 Holstebro phvalgm@mail.dk

HØVE www.hoeve-havrebjerg.dk Oprettet 1879 Medlemstal: 338

Formand: Lars Westh, Erdrup Enghave 2, 4242 Boeslunde, tlf. 58188561 **Kasserer:** Aslaug
Bugge, Ærtebjergvej 18, Tjæreby, 4230 Skælskør. Tlf.58141020

Præst (2013) *fælles med Havrebjerg Valgmenighed*: Nana Hauge, Sorø Landevej 306, 4261
Dalmore, Tlf.58186542 haugenana@hotmail.com

KERTEMINDE DALBY www.kdvalgmenighed.dk Oprettet 1868 Medlemstal: 429

Formand: Karen Louise Loldrup Ravnebjerg, Vestergade 100, 5300 kerteminde.
Tlf. 65324220 ravnebjerg2@stofanet.dk **Forretningsfører:** Karl Andersen, Blochvænget 6,
5300 Kerteminde. Tlf. 65323315

Præst (1996): Gustav Reck, Skolegade 30, 5300 Kerteminde. Tlf. 65321108
gr@kdvalgmenighed.dk

KJELLERUP OG OMEGNS www.kjellerupvalgmenighed.dk Oprettet 1917 Medlemstal: 419

Formand: Svend Åge Thomsen, Lindevej 30, 8620 Kjellerup. Tlf. 86881941
sv.aage.thomsen@hotmail.com **Kasserer:** Mette Møller Nielsen, Mausingvej 20, 8620
Kjellerup. Tlf.:86886789 mmn@fibermail.dk **Forretningsfører:** Dorthe Kaa, Aabenraavej
28, 8600 Silkeborg. Tlf. 21626821 dorthe-thomas@webspeed.dk

Præst (1983): Karen Marie Ravn, Kirkebakken 13, Hørup, 8620 Kjellerup. Tlf. 86881110
Privat: Allingskovgårdsvej 24, Grauballe, 8600 Silkeborg. Tlf. 86877510
karenmarieravn@gmail.com

KLIM www.klimvalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 483

Fællesformand: Charlotta Lolke, Arupvej 38, Arup, 7742 Vesløs. Tlf. 97993376
lotte.lolk@mail.dk **Kasserer:** Grethe Thomsen, Bryggerivej 18, 9460 Brovst. Tlf. 98238433
glynget@gmail.com

Præst (2013): Torben Tvorup Christensen, Oddevej 65, Klim, 9690 Fjerritslev. Tlf. 98225214
klimvalgmenighed@nordfiber.dk

KØBENHAVNS www.kvvv.dk Oprettet 1890 Medlemstal: 79

Formand: Jens Hestbech, Gl.Kongevej 19,3. 1610 København V. Tlf 33248597
jens.hestbech@gmail.com **Forretningsfører:** Per Lund-Hansen, Jonstrupvangvej 8, 3500
Værløse, Tlf. 44474727

Præst (2005) (*fælles med Vartov Valgmenighed*): Niels Grønkjær, Løngangstræde 24.2, 1468
København K. Tlf. 33133031 ng@kvvv.dk

LEMVIG OG OMEGNS www.lemvigvalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 558

Formand: Daniel Eiler, Østerbrogade 33, 7620 Lemvig. Tlf. 97889700 bodil-daniel@gmail.com

Kasserer: Bjarne Tonsberg, Alarmavej 13, 7620 Lemvig. Tlf. 40210484

Forretningsfører: Birgitte Steensgaard, Ballegårdsvænget 32, 7620 Lemvig. Tlf.: 61140244
post@lemvigvalgmenighed.dk

Præst (2005): Signe Paludan, Kirkevej 4, 7620 Lemvig. Tlf. 97820052 spaludan@mail.dk

MELLERUP www.mellerupvalgmenighed.dk Oprettet 1890 Medlemstal: 157

Formand: Anne-Marie Neimann Moestrup, Amtsvejen 130, Mellerup, 8930 Randers NØ

Tlf.: 86441405 / 61751874 neimannmoestrup@gmail.com **Kasserer:** Ellen Mønsted Larsen, Fjordbakken 19, Mellerup, 8900 Randers Tlf. 86441818 emoenstedlarsen@gmail.com

Præst: vacant

NORDDJURSLANDS norddjurslands-valgmenighed.dk Oprettet 1948 Medlemstal: 531

Formand: Kirsten Madsen, Solhøj 4, Vivild, 8961 Allingåbro tlf.: 21704701/86486403

kirstenvivild@hotmail.com **Kasserer:** Kis Ruby Tlf. 20486675 kist@mail.dk

Præst (2008): Karen Marianne Kristensen, Søndermarksvej 43, 8961 Allingåbro. Tlf. 86486003
mail@norddjurslands-valgmenighed.dk

Hjælpepræst: Torben Scherff Sørensen, Nordkystvejen 23, 8691 Allingåbro, Tlf. 29401949
scherff@dadlnet.dk

ODDER www.oddernettet2.dk/valgmenodder/ Oprettet 1886 Medlemstal: 129

Formand: Jens Rasmussen, Smederupvej 15, 8300 Odder. Tlf. 86554277

jens.rasmussen.smederup@gmail.com **Kasserer:** Colin Walpole Tlf. 30498972 **Kontor:**
Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 86560076 kassereren@oddervalgmenighed.dk

Præst (2004): Kim Arne Pedersen, Rørthvej 34, 8300 Odder. Tlf. 86542297/86228658
pastorkimarnep@oddervalgmenighed.dk

Hjælpepræst: Anders Eskedal, Hammervænget 33, 8310 Tranbjerg. Tlf. 8629 2504/20777168
E-Mail: madsen.eskedal@webspeed.dk

ODENSE www.odensevalgmenighed.dk Oprettet 1883 Medlemstal: 597

Formand: Anne Grete Pilgaard, Skovbrynet 17, 5260 Odense S. Tlf. 61410052

odense.valgmenighed@gmail.com **Regnskabsfører:** Jørgen Hansen, Lærkevangen 15,
Snestrup, 5210 Odense NV. Tlf. 66161493 jorgen.hansen@talnet.dk

Præst: (2004) Inger Hjuler Bergeon, Finsens Allé 25, 5230 Odense M. Tlf. 66125705.
ihb@km.dk

OSTED www.ostedvalgmenighed.dk Oprettet 1924 Medlemstal: 367

Formand: Ove Korsgaard, Valorevej 59, 4130 Viby, Tlf. 26166788 ove@dpu.dk

Kasserer: Ib Algot Nielsen, Lejrevej 84, 4320 Lejre. Tlf. 6498480 ib.algot@mail.dk

Præst (2002): Laura Lundager Jensen, Langetofte 1, Osted, 4000 Roskilde. Tlf. 46497311
luje@phmetropol.dk

RYSLINGE www.ryslingevalgmenighed.dk Oprettet 1865 Medlemstal: 834

Formand: Asbjørn Nyholt, 5750 Ringe, Tlf. 40209613 asbjoern@nyholt.dk **Kasserer:** Lena Schmidt, Krokusvej 10, 5750 Ringe. Tlf. 62622572 Ryslinge.Valgmenighed@5750.dk
Præst (2000): Michael Nielsen, Aaskovvej 2, 5856 Ryslinge. Tlf. 62671073
ryslingevalgmenighed@mail.dk

SKANDERUP Grundtvigske www.skanderup-valgmenighed Oprettet 1910 Medlemstal: 275

Formand: Jens Simonsen, Vargårdevej 80, 6094 Hejls, Tlf. 20940695
vargaarde@mail.dk **Kasserer:** Benny Thaysen Thomssen, Ulveryggen 9, Skanderup, 6640 Lunderskov. Tlf. 7559 4115

Præst (2012): Axel Jessen, Kastanie Allé 47, Skanderup, 6640 Lunderskov. Tlf. 7559 4089/
6018 1699 skanderupvalgmenighed@live.dk

STEVNS www.tryggevaeldeprovsti.dk Oprettet 1884 Medlemstal: 135

Formand: Hans Dalgaard, Storemarksvej 22, 4673 Rødvig Stevns. Tlf. 56506684
hans@dalgaard.biz **Kasserer:** Erling Nielsen, Espemosevej 7, 4660 Store Heddinge. Tlf. 56508141 espe@dlgmail.dk

Præst (2013): Aksel Bording, Thorsvænge 30, 4673 Rødvig, Stevns. Tlf. 23822208
ak.bording@gmail.com

SDR. NÆRÅ www.valgmenigheden.dk Oprettet 1874 Medlemstal: 1258

Formand: Lis Rosager Møldrup, Kløvervej 37, 5792 Årslev, Tlf.65991844/51563324
lis.moldrup@gmail.com **Kasserer:** Else Rasmussen, Smedebakken 21, Tarup, 5792 Årslev. Tlf. 65972301

Præst (2012): Ina Balle Aagaard, Stationsvej 171, Sdr. Nærå, 5792 Årslev. Tlf. 65991102
ina@valgmenigheden.dk

UBBERUP www.ubberupvalgmenighed.dk Oprettet 1873 Medlemstal: 560

Formand: Steen Gammelby, Ellekærvej 10, Bastrup, 4400 Kalundborg. Tlf. 40413347
s.e.g@mail.tele.dk **Kasserer:** Lonny Sørensen, Rugtvedvej 10, 4470 Svebølle. Tlf. 59294052
rugtvedvej@email.dk

Præst (2012): Anna Blemmer Monrad, Tingvejen 47, 4400 Kalundborg. Tlf.: 59507008
ubberupvalgmenighed@mail.dk

VALLEKILDE www.vallekilde-valgmenighed.dk Oprettet 1882 Medlemstal: 427

Formand: Berit Hansen, Vallekildevej 111, 4534 Hørve, Tlf. 24612604 berit.s.hansen@sol.dk
Kasserer: Jytte Gynther, Kirkestien 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 59656683
jyttegy@mail.dk

Præst (1992): Janne Christiane Sulkjær, Triersvej 4, Vallekilde, 4534 Hørve. Tlf. 59656580
mail@vallekilde-valgmenighed.dk

VARTOV www.kvvv.dk Oprettet 1920 Medlemstal: 445

Formand: Vibeke Hein, Kongevejen 467 B, 2840 Holte, Tlf. 20198990 yibekehein@gmail.com
Forretningsfører: Kurt Gotfredsen, Opnæsgård 57, 1.th, 2970 Hørsholm. Tlf. 31956372
Præst (2005) (*fælles med Københavns Valgmenighed*): Niels Grønkjær, Løngangstræde 24,2
1468 København K. Tlf. 33133031 ng@kvvv.dk

VEJSTRUP www.vejstrupvalgmenighed.dk Oprettet 1874/75 Medlemstal: 486

Formand: Lone Arntzen, Albjergvej 47, 5883 Oure. Tlf. 62281638/40255382
lonearntzen@gmail.com

Forretningsfører: Lone Rosager Poulsen, Edelsmindevej 11, 5700 Svendborg. Tlf. 22169861 eft. kl. 16
emlf@mail.tele.dk

Præst (2009): Anders Carlsson, Landevejen 65, 5882 Vejstrup. Tlf. 62281081/40475919
vejstrupvalgmenighed@mail.dk

VRÅ www.vraavalgmenighed.dk Oprettet 1900. Medlemstal: 308

Formand: Jens Sigh, Højskolevej 10, 9760 Vrå. Tlf. 98982401 kirstenogjenssigh@gmail.com

Kasserer: Torben Fisker, H.C. Andersensvej 30, 9760 Vrå tlf.: 21718628
fisker.vraa@gmail.com

Præst (2000): Lene Graarup, Vestergade 41, 9760 Vrå. Tlf. 98981277 lene@vraahojkskole.dk

FRIMENIGHEDER

BOVLUND www.bovlundfrimenighed.dk Oprettet 1879 Medlemstal: 242

Formand: Birthe Schmidt, Bovlundbjergvej 31, 6535 Branderup. Tlf. 74835191 3jbn@ofir.dk

Kasserer: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtøft. Tlf. 74514149 buen10@gmail.com

Præst (1992): Sten Kaalø, Bovlund Bjergvej 23, 6535 Branderup. Tlf. 74835143

HUNDBORG Oprettet 1893 Medlemstal: 25

Formand: Ole Andersen, Hundborgvej 72, 7700 Thisted. Tlf. 20515543 **Kasserer:** Anne
Louise Haack Olsen, Todbølvej 13, 7752 Snedsted. 97934606

Præst (1998): Kurt Viggo Andersen, Præstevangen 1, 7650 Bøvlingbjerg. Tlf. 97885650
kurtvanderson@mail.dk

MORSØ www.morsoefrimenighed.dk Oprettet 1871 Medlemstal: 1396

Formand: Jens Riis, Østerhaven 29, Bjergby, 7950 Erslev, tlf. 97740040

jr-musik@get2net.dk, **Kasserer:** Mogens Foldager, Burhøjvej 4, Bjergby, 7950 Erslev, tlf.
30646593, morsoefrimenighed@gmail.com

Præst: Ole Kobbelgaard, Præstbrovej 347, Øster Jølby 7950 Erslev, Tlf. 97741014/51565550
olekobbelgaard@gmail.com

Hjælpepræst: Peter Haandsbæk Jensen, Grønlandsvej 2, 7700 Thisted, email:
plutovej@gmail.com, tlf. 4243 0957

RYSLINGE www.ryslingefrimenighed.dk Oprettet 1865 Medlemstal: 536

Formand: Knud Rasmussen, Sandagervej 7a, 5854 Gislev, Tlf.: 62291542

formanden@ryslingefrimenighed.dk , **Forretningsfører:** Lone Rosager Poulsen,
Edelsmindevej 11, 5700 Svendborg. Tlf. 22169861, kasseren@ryslingefrimenighed.dk

Præst (2003): Mikkel Crone Nielsen, "Kirkely", Gråbjergvej 4, 5856 Ryslinge. Tlf. 62671095
mikkelcrone@hotmail.com

RØDDING www.roeddingfrimenighed.dk Oprettet 1874 Medlemstal: 804

Formand: Birgitte Pallesen, Kongeåvejen 40, 6600 Vejen. Tlf.: 23388166 bp@s-g-i.dk

Forretningsfører: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 74841129
buen10@gmail.com

Præst: (2007) Mette Geil, Kirkebakken 2, 6630 Rødding. Tlf. 74841117 mail@mettegeil.dk

THORSTED Oprettet 1883 Medlemstal: 70

Formand: Grethe Kirk, Åvænget 4, 7700 Thisted. Tlf.: 97971015 grethekirk@forum.dk

Kasserer: Kisser Bjerregård, Lars Kjærsvej 20, 7700 Thisted Tlf. 97977414 kisser@lite.dk

Præst (2009): Peter Haandsbæk Jensen, Grønlandsvej 2, 7700 Thisted. Tlf: 42430957
plutovej@gmail.com

TRÆNGSTRUP/FARSØ www.tr-f-frimenigheder.dk Oprettet 1888 Medlemstal: 80

Formand: Per G. Pedersen, Bjergvang, 9640 Farsø. Tlf. 98631258

Kasserer: Bent Jensen, Nyrupvej 8, 9600 Aars. Tlf. 98621937 kjeldgaard@mail.tele.dk

Præst: henvendelse til Ole Beck, Trængstrupvej 99, 9541 Suldrup, Tlf. 98653230
ole@becks.dk

ÅGÅRD www.aagaardfrimenighed.dk Oprettet 1887 Medlemstal: 419

Formand: Viggo Jensen Brakkervej 36, 6040 Egtved. Tlf: 29913924 vig@jensen.mail.dk

Forretningsfører: Lasse Bergholdt, Buen 10, 6541 Bevtoft. Tlf. 74841129
buen10@gmail.com

Præst (1997): Henrik Jensen, Kirkebakken 6, Ågård, 6040 Egtved. Tlf. 51269490
jambo@post8.tele.dk

FORENINGENS BESTYRELSE

- Formand: Vibeke Hein, Kongevejem 467 B, 2840 Holte
Tlf. 20198990 vibekehein@gmail.com
- redaktør: Mette Marslund, Landevejen 133, 5883 Oure
Tlf. 62281568/23716568 marslund@live.dk
- Kasserer: Aksel Bording, Thorsvænge 30, 4673 Rødvig, Stevns
Tlf. 23822208 ak.bording@gmail.com
- Sekretær: Anne-Marie Neimann Moestrup, Amtsvejen 130, Mellerup, 8930 Randers NØ
Tlf.: 88441405 / 61751874 neimannmoestrup@gmail.com
- Medlem: Karen Marie Holm, Søndermarken 6, Hammerum, 7400 Herning.
Tlf. 97116756/25145271 karenmarie@holm.mail.dk

SUPPLEANTER

- Sjælland: Laura Lundager Jensen, Langetofte 1, Osted, 4000 Roskilde, Tlf. 46497311
Fyn: Solveig Rauer, Stationsvej 26, 5792 Årslev. Tlf. 65992865
Jylland: Morten Kvist, Nørre Allé 21, 7400 Herning. Tlf. 97120652

REVISORER

- Revisor: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 20428085
Suppleant: Esben Hansen, Frode Jakobsensvej 12, 7950 Erslev. Tlf 97741505
Revisor Orlovskasse: Anders Lundsgaard, Poppelvej 35, 5230 Odense M. Tlf. 20428085
Suppleant: Esben Hansen, Frode Jakobsensvej 12, 7950 Erslev. Tlf 97741505